

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiæ & Iuris Canonici Doctoris |||
celeberrimi, ac Ecclesiæ Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt XXXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

ta est sua Thuringia : & in reliquum ȳdem Saxones non tributarij, sed Francis fœderati habebantur. Quo tempore in Francia templum sanctis martyribus Dionysio & socijs extructum, à Christo, vt ferunt, est consecratum : prodente homine leproso, qui intus pernoctabat : obtenta ab æditiis venia : & in argumentum ventatis, mundatum se cunctorum oculis ingerebat : qui noscetur paſsim à multis proximo vespere leprosus. Hac etiam tempestate institutum est ius publicarum sub diuo nundinarum inter Parisum & sancti Dionysij oppidum in Francia, quod peragitur in agris, in tota Francia celebre : quod Lenditum vulgus appellat, ab edicto, vt est verisimile, detorto vocabulo. Per hæc tempora rex Anglorum Saxonum ex Anglia, nomine Cedoaldus, qui multis bellis fortissime in patria dimicauit, ad Christum conuersus est : & tendens Romam, venit ad Chunipertum regem Longobardorum, qui filiam eius tenebat vxorem : à quo cum magno honore suscepitus, Romam perducitur : & à beato Sergio papa baptisatus, Petrus est nominatus: cumq[ue] adhuc in albis esset, Rome moritur : & in ecclesia sancti Petri sepelitur : iam enim paulatim Anglia tota cum omni gente sua ad pœnitentiam conuersa, credit Christo.

CAPVT XXXIII.

Asíduum deindè bellum Saxonibus incessit de Thuringia Francorum prouincia : in cuius finibus iam, quia Saxones nonnihil iuris elaborando quesiabant, quotidiana de terminis quæstio erat. Sed & Francis Christianis principibus odiosum erat Saxonū nomen, quod adhuc gentili solderent errore : quocircà Karolus Martellus, Pipini Brevis filius, aulæ præfectus, qui Maior etiam

etiam domūs dicebatur, non dissimilis potestate illi, qui
olim Romano florente Imperio, Præfctus prætorio dice-
retur: pro qua dignitate mira inter Francos proceres
fuit contentio: Sed tamen Martellus varie à fortuna ia-
ctatus, cùm carcere noueræ elapsus esset, ad eam digni-
tatem peruenit, vt regnū omne sub illo administraretur.
Iam enim reges partim ob puerilem etatem, partim ob
socordiam, regni gubernacula permisere Maiori domūs:
Ipsi velut idola domi sedebant, semel in anno populis se
exhibuere visendos, reliquos dies in ocio & voluptatibus
triuere, vt olim Persarum reges, qui nusquam se præbuer-
re conspiciendos, sed per amantissimos suū solū adibantur,
consulti de rebus gerendis: qui status semper fuit per-
ditioni proximus: Sic enim periēre Persarum reges, sic
& Francorum regnum in alios per similem socordiā est
translatum: &, si verum fateri licet, sic perīt Roma-
num Imperium: quod quamdiū principes rem gerebant,
omnia prospere successere: quorum erat nouissimus Ma-
gnus Theodosius: post cuius interitum, quia principes ipsi
per se rem agere detrectabant, ducibus permisere, sub
quibus primū declinavit, donèc in eam concederet um-
bram, in qua vix cernitur hodie. Sed tum Fræcorum res
administrabat Martellus, vir illi seculo felicissimus: qui
nisi illi seculo contigisset, actum esset de vniuersis Gal-
lijs, quas tunc infestas fecere de proximis Hispanijs, quas
occupauere numerosissimi Saraceni. Sed Martellus suo
nomini respondens, ubique malleus hostium, ubique pro-
pugnator suorum, Aquitania & Vasconia primū, indè
etiam Romana prouincia expulit Saracenos, mira vir-
tute & incredibili felicitate ubique victor. Qui pacatis
in Occidente rebus, cùm Saracenos suis & Romanis pro-
uincijs expulisset, conuersus in alterum latissimæ ditionis

E 5   angulum,

angulum, etiam illum purgare sordibus constituit. Saxones erant ea tempestate demonicola, & qui Christianam religionem aspernarentur: in eos conuersus Martellus, bellum instituit, & bellum inchoauit, quod demum nepos eius ex filio, Karolus Magnus, peregit: Tanta molis era Saxonicam gentem patriis ritibus auertere. Magno tametum bello presi Saxones & exhausti, Karolo quidem Martello manus dedere, componentes cum illo per qualesunque conditiones, sed leges Christianas accipere necdum consenserunt. Et is quidem vir incomparabilis, ubi post mirifica que ubique victoriosè peregit opera, iam atate fessus, priusquam vita excederet, filijs Karolmanno atque Pipino, ditionem distribuit, de rege nihil pensifaciens: nam armis quaesitam dignitatem filijs relinquere disponens hereditariam, viuens inter filios ita partitur, ut Karolmanno Austrasiam, Franciam, & Thuringiam, Pipino vero Gallias permitteret: ubi tamen maior rerum moles incumberet, iunctis viribus fratres unum iussit sentire. Ita communem fratrem Gryphonem bella germanis intentantem, quod pater illum testamento videbatur præterisse, capiunt: & honesta liberaq; custodia eurant asseruari: ipsi iunctis armis in Alemanno, inga derrectantes, duxere. Aquitaniam, duce Hunaldo rebellantem, redigere in quietem: Odilonem Baioarie ducem, iam rebus nouis studentem, præueniūt. Inter haec Saxones quoquè se commouerant, non sat's propalata tumultuationis causa: Vna in propatulo fuit, quod non mini Christiano infestissimi, erant idololatæ: quam rem fidelis & religiosus princeps Karlmannus animo execratus, in eos duxit exercitum: & eos quidem tum perdomuit, ut legibus seculi parerent ad æquabilitatem: sed Christi religionem neque verbis suadere, neque armis inducere

ducere poterat. Deinde autem vir cordatusimus, & quem seculi pœniteret, iam dudum omissa regni administratio- ne, fratriq; Pipino permisso, Romanum proficisciatur: ibi q; aliquandiu versatus in monte Soracte, qui Siluestri dicatur, monasterium divi Benedicti sub regula, suis ex- pensis erexit: seq; inibi monachum fecit: sed frequen- tatione visitantium de Francia nobilium male affectus, eo relicto loco, ad montem Cassinum, quem sanctus quon- dampater Benedictus incoluit, adiit, ibi q; Domino ser- uiebat.

CAPUT XXXIIII.

Grypho Pipini frater, iam altero demigrante, spe- trans in partem administrationis summo iure de- uocari, ubi spe sua frustraretur, ad Saxones perpetuos Francorum hostes configuit: ibi collecto iusto exercitu, aduenienti Pipino occurrere ad Onacram annem, loco quem Horemum incolae vocant, non dubitauit: Pipi- nus autem ad fluum Misaham in vico Strahungo ca- stra fecit: nullo tamen prælio commisso, in colloquium venere fratres: sed tum infecta re inuicem discessere. Grypho quidem Saxonum idololatriæ gentis præsidio non satis fidens, in Baioarium se recepit: ibi conciliatis qualitercunq; proceribus, Tassilonem hospitem suū du- catu proturbat. Ea recognita, Pipinus cum magnis co- pys in Gryphonem progressus, Tassilonem restituit: Gryphonem autem in eius potestatem venientem, in Gallijs donat non parua ditione: ut magnorum du- cumpar, etiam maior videri possit. Ea tamen re mi- nimè contentus, ad ducem Aquitanie Gaifirum, iam Francis inimicantem, defecit. Quo tempore regni Francæ proceres, regis sui Hilderici perpe- ñta ignavia, & quod nullis rebus idoneus videretur,

solenni